

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

ПОЛТАВСЬКА ДЕРЖАВНА АГРАРНА АКАДЕМІЯ

Полтавська державна аграрна академія

Факультет обліку та фінансів

МАТЕРІАЛИ

III Міжнародної науково-практичної конференції

«ПРОБЛЕМИ ОБЛІКОВО-АНАЛІТИЧНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ УПРАВЛІННЯ ПІДПРИЄМНИЦЬКОЮ ДІЯЛЬНІСТЮ»

21 квітня 2021 р.

м. Полтава

УДК 657:005.3
П 78

Проблеми обліково-аналітичного забезпечення управління підприємницькою діяльністю : матеріали ІІ Міжнар. наук. – практ. конф. (м. Полтава, 21 квітня 2021 р.) / за ред. Пилипенко К. А. Полтава : ПДАУ, 2021. 916 с.

Посвідчення УкрІНТЕІ № 55 від 21.01.2021 р.

***Затверджено до друку та поширення через мережу
Інтернет
Вченою радою факультету обліку та фінансів
Полтавської державної аграрної академії
(протокол № 9 від 19.04.2021 р.)***

Матеріали конференції спрямовані на науковий пошук, узагальнення та розроблення рекомендацій щодо можливих шляхів вирішення основних проблем розвитку обліку, аудиту та оподаткування підприємств в умовах сьогодення.

Тексти матеріалів тез подані в авторській редакції. Відповідальність за точність, достовірність і зміст поданих матеріалів несуть автори. Редакційна колегія може не розділяти поглядів деяких авторів на ті чи інші питання, розглянуті на конференції.

© Полтавська державна аграрна академія, 2021
Кафедра бухгалтерського обліку та економічного контролю

СЕКЦІЯ 2 СОЦІАЛЬНА ЕКОНОМІКА І ЕКОНОМІЧНА ПОЛІТИКА

Адвокато́ва Н.О. СУЧАСНИЙ РОЗВИТОК ШЕРИНГОВОЇ ЕКОНОМІКИ	224
Андреева И.Г. КИТАЙСКАЯ МОДЕЛЬ СОЦИАЛИЗМА	229
Гарнага О. ЕКОНОМІЧНА СУТНІСТЬ ІНФРАСТРУКТУРИ РИНКУ ЗЕМЕЛЬ	234
Голей Ю.М. ПРОБЛЕМИ РОЗВИТКУ СОЦІАЛЬНОЇ ІНФРАСТРУКТУРИ В ДНІПРОПЕТРОВСЬКІЙ ОБЛАСТІ	238
Завербний А.С., Ломага Ю.Р., Завербний С.А. ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ ОЦІНЮВАННЯ РЕПУТАЦІЇ УКРАЇНСЬКИХ ПІДПРИЄМСТВ ЯК ІНДИКАТОРУ ІНСТИТУЦІЙНОЇ ДОВІРИ ЗА ЄВРОІНТЕГРАЦІЙНИХ УМОВ ІНФОРМАЦІЙНОЇ ТА ФІНАНСОВОЇ СФЕР	243
Зелікман В.Д., Зеленіна О.Ю. УДОСКОНАЛЕННЯ АНАЛІТИЧНОГО ОБЛІКУ ТОРГОВОЇ НАЦІНКИ В УМОВАХ АПТЕЧНИХ ЗАКЛАДІВ	247
Змієвська А.О. БУХГАЛТЕРСЬКИЙ СУПРОВІД ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВ: СУТНІСТЬ, ПЕРЕВАГИ	251
Ланченко Є.О. ІНСТИТУЦІЙНИЙ МЕХАНІЗМ РЕГУЛЮВАННЯ СОЦІАЛЬНО-ТРУДОВИХ ВІДНОСИН В АГРАРНІЙ СФЕРІ	256
Лега О. В., Яловега Л. В., Прийдак Т. Б. ПОРЯДОК ЗДІЙСНЕННЯ ПРОЦЕДУРИ «DUE DILIGENCE»	261
Мац Т.П. ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЕКОНОМІЧНОЇ БЕЗПЕКИ ПІДПРИЄМСТВ	266
Мельник А. В. ЗАВДАННЯ І ФУНКЦІЇ ЕКОНОМІЧНОЇ ПОЛІТИКИ ДЕРЖАВИ В СУЧАСНИХ УМОВАХ	270
Метлицька В.О., Черба В.М. ОСОБИСТЕ СТРАХУВАННЯ ЯК ІНСТРУМЕНТ СОЦІАЛЬНО – ЕКОНОМІЧНОЇ СТАБІЛЬНОСТІ УКРАЇНСЬКОГО СУСПІЛЬСТВА	275
Осіпова А. ФІНАНСОВІ СТИМУЛИ СПОНУКАННЯ ІНВЕСТИЦІЙНОЇ АКТИВНОСТІ В СІЛЬСЬКОМУ ГОСПОДАРСТВІ	279
Пошивалова О.В. СТАТИСТИЧНЕ ОЦІНЮВАННЯ СОЦІАЛЬНОЇ ПОЛІТИКИ	284
Сверчкова А.Ю. МІСЦЕ СОЦІАЛЬНОГО ПІДПРИЄМНИЦТВА У ЗАБЕЗПЕЧЕННІ СТАЛОГО РОЗВИТКУ УКРАЇНИ	287
Тарасюк А.В. УЧЁТНАЯ ПОЛИТИКА, ИЗМЕНЕНИЯ В БУХГАЛТЕРСКИХ ОЦЕНКАХ И ОШИБКИ: ОТЕЧЕСТВЕННАЯ И МЕЖДУНАРОДНАЯ ПРАКТИКА	292
Тютюнник С., Левченко З., Дугар Т. СУЧАСНІ ПРАВОВІ РЕАЛІЇ ОРГАНІЗАЦІЇ ДИСТАНЦІЙНОЇ РОБОТИ	297

УДК 330.341

А. Осіпова, к.е.н., викладач кафедри економіки
Уманський національний університет садівництва
(Умань, Україна)

ФІНАНСОВІ СТИМУЛИ СПОНУКАННЯ ІНВЕСТИЦІЙНОЇ АКТИВНОСТІ В СІЛЬСЬКОМУ ГОСПОДАРСТВІ

Анотація: В умовах світової пандемії зростає значення сільського господарства, ускладнюються технологічний та інвестиційний процеси забезпечення ефективного господарювання галузі. Оновлення потребують і дії з боку держави для збалансування процесів інвестиційного розвитку аграрного сектору. Досвід зарубіжних країн свідчить, що сільськогосподарське виробництво завжди перебуває під увагою органів державного управління і забезпечується стимулюючими заходами впливу, дотаційним фінансуванням, пільговим кредитуванням, оподаткуванням тощо. Зважаючи на важливість сільського господарства державне регулювання інвестиційної діяльності сільського господарства не втрачає актуальності і є перспективним у сучасних умовах розвитку України.

Ключові слова: держава; сільське господарство; державне регулювання; інвестиційний потенціал; інвестиційна діяльність.

Досягнення ефективного розвитку сільськогосподарського виробництва можливе за умови гармонійного поєднання виокремлених п'яти основних видів державного регулювання: фінансового, економічного, правового, інвестиційного та бюджетного. Оптимальне поєднання інструментарію означених видів державного регулювання створить сприятливе середовище для сталого розвитку сільського господарства.

Державне регулювання інвестиційної діяльності здійснюється з метою реалізації економічної, науково-технічної і соціальної політики, виходячи з цілей та показників економічного і соціального розвитку України, державних і регіональних програм розвитку економіки, державного та місцевих бюджетів, зокрема передбачених у них обсягів фінансування інвестиційної діяльності [2].

Питання державного регулювання інвестиційної діяльності завжди залишається на часі та знайшло висвітлення у доробках багатьох дослідників, серед яких О. Захарчук, М. Кропивко, О. Могильний, П. Саблук, О. Шпикуляк та ін. [1].

Державне регулювання інвестиційного процесу в сільському господарстві й інших галузях АПК здійснюється через державні програми підтримки цін на сільськогосподарські товари та доходи, організацію державної інспекції і системи загальнонаціональних стандартів. Зарубіжна практика регулювання розвитку сільськогосподарського виробництва спирається на використання спеціалізованих кредитних і страхових продуктів, фінансових інструментів (субсидій, субвенцій, дотацій), розробку цільових програм і спеціальне оподаткування. При цьому об'єктами регулювання є малі та середні форми сільськогосподарські виробники. В Україні ж перевага надається великим виробникам, а реалізація державного регулювання здійснюється шляхом фінансових інструментів і державних цільових програм розвитку та підтримки. Крім зазначеного, серед практикованих напрямів державного регулювання на вітчизняних теренах задіяні в меншій мірі податковий, бюджетний, грошово-кредитний, ціновий і зовнішньоекономічний.

Розглядаючи ефективність провадження державного регулювання сільськогосподарського виробництва на сучасному етапі економічного розвитку галузі, слід дослідити й інвестиційну ефективність заходів (табл. 1). Проведений розрахунок показників інвестиційної ефективності державного регулювання сільськогосподарського виробництва в сучасних умовах економіки України засвідчив низьку частку інвестицій, спрямованих у сільське господарство як у ВВП держави, так і в саму галузь. Причому саме по сільському господарству відзначаються спадні тенденції за всіма показниками.

В умовах України важливим елементом системи державного регулювання сільськогосподарського виробництва є державна підтримка. За даними Продовольчої та сільськогосподарської організації ООН валове накопичення основного капіталу на 1 га сільськогосподарських угідь в країні більш ніж у 4 рази менше, ніж в середньому по 162 країнах з бази організації. За рівнем бюджетної підтримки сільськогосподарських виробників Україна за даними організації посідає 58 ренкінгове місце з 66 країн з обсягом витрат у 23,36 дол

США на 1 га, що у 5 разів менше за середньосвітовий рівень [3].

Таблиця 1

Динаміка показників інвестиційної ефективності державного регулювання сільськогосподарського виробництва у 2013–2018 рр.

Показник	2013	2014	2015	2016	2017	2018	Відхилення, (+,-) 2018 р. до 2013 р.
ВВП у фактичних цінах, млрд грн	1465,2	1586,9	1988,5	2385,4	2983,9	3560,6	+2095,4
ВВП сільського господарства, млрд грн	30,1	31,2	35,1	40,8	54,7	74,2	+44,1
Загальний обсяг інвестицій, млрд грн.	249,9	219,4	273,1	359,2	448,5	578,7	+328,8
Інвестиції в сільське господарство, млрд грн.	18,6	18,8	30,2	50,5	64,2	66,1	+47,5
Відношення ВВП:							
- до загального обсягу інвестицій	5,9	7,2	7,3	6,6	6,7	6,2	+0,3
- до обсягу інвестицій в сільське господарство	78,8	84,4	65,8	47,2	46,5	53,9	-24,9
Відношення ВВП сільського господарства:							
- до загального обсягу інвестицій	0,12	0,14	0,13	0,11	0,12	0,13	+0,01
- до обсягу інвестицій в сільське господарство	1,6	1,7	1,2	0,8	0,9	1,1	-0,5
Частка загальних інвестицій:							
- у ВВП	0,2	0,1	0,1	0,2	0,2	0,2	-
- у ВВП сільського господарства	8,3	7,0	7,8	8,8	8,2	7,8	-0,5
Частка інвестицій сільського господарства:							
- у ВВП	0,01	0,01	0,02	0,02	0,02	0,02	+0,01
- у ВВП сільського господарства	0,6	0,6	0,9	1,2	1,2	0,9	+0,3

Варто відзначити, що у країнах Європейського Союзу обсяги трансферів сільському господарству мають загальну тенденцію до зниження, таку ж динаміку показує частка сукупної фінансової підтримки у ВВП. В Україні ж, хоча частка сільського господарства й вища, ніж у порівнюваних країнах, рівень

сукупної фінансової підтримки галузі за останніх п'ять років набуває низьких (найчастіше від'ємних) значень. Негативне значення відсотку TSE у ВВП означає перевищення світових цін на сільськогосподарську продукцію над внутрішніми, що спричинено неефективністю впроваджуваних непрямих регуляторних заходів у галузі.

Цей же показник сукупної підтримки (TSE – Total Support Estimate), за яким вираховується сума трансферів, які отримує сільське господарство від платників податків і споживачів, крім надходжень від імпортного мита, в результаті політики підтримки аграрного сектора для різних країн в абсолютному вимірнику має різні варіації даних.

Український сільськогосподарський сектор, за дослідженнями фахівців ОЕСР, починаючи з 2014 року мав від'ємне значення показника сукупної підтримки сільського господарства країнах. Це пов'язано із скороченням розміру державної підтримки сільського господарства через обмежені можливості державного бюджету. Одночасно спостерігається тенденція до збільшення номінальних показників рівня сукупної підтримки сільського господарства країн ЄС, США та Канади.

Результативні показники провадження державного регулювання сільськогосподарських виробників за параметрами діючої на вітчизняних теренах моделі засвідчили, що у 2014 р. в Україні підтримка галузі склала -2,23% ВВП, тоді як у країнах Європейського Союзу аналогічний показник фіксувався на рівні 0,71% ВВП. В абсолютному вимірі результат сукупної підтримки галузі (TSE) у 2017 р. в ЄС становив 104,5 млрд дол., а в Україні – -1,9 млрд дол. Окрім цього, відзначається зростання рівня безробіття сільського населення, зниження інвестиційної активності та рівня рентабельності сільськогосподарського виробництва, а також зменшення кількості малих і мікропідприємств досліджуваної сфери діяльності. Тобто чітко прослідковується невідповідність задіяних механізмів державного регулювання потребам сучасного сільськогосподарського виробництва.

Отже, більшість розвинених країн світу, не дивлячись на глобальні та локальні перешкоди, сприяють розвитку аграрного сектору економіки та враховують важливість галузі. В умовах євроінтеграції Україна має визначитися з обраним вектором державної політики, щоб не лише наблизити сільськогосподарське виробництво до європейських стандартів і норм, а й посилити продовольчу безпеку держави.

Список використаних джерел:

1. Лупенко Ю.О., Малік М.Й., Шпикуляк О.Г. Інноваційне забезпечення розвитку сільського господарства України: проблеми та перспективи. Київ : ННЦ «ІАЕ», 2017. 516 с.
2. Про інвестиційну діяльність : Закон України від 20 жовтня 2019 року № 1560-ХІІ. URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/1560-12> (дата звернення: 13.02.2021).
3. Сьомченков О.А. Фондовий ринок у фінансовому забезпеченні агропромислового виробництва. Автореф. дис. на здобуття наукового ступеню доктора економічних наук за спеціальністю 08.00.08 – гроші, фінанси і кредит. Київ, 2017. 39 с.